

מי שמתו פרק שלישי ברכות

ב.

עין משפט גר מצוה

כה א מ״י פ״ג מהלכת אל
 כלסס כ ופ״י מהל'
 נלאה כל' על טור ש״ע ו״ו
 ש״ע ע״פ ס״ג פ״א:
 כו ב מ״י פ״ד מהלכת ק״ש
 (ול' ס״א) מ״ס ע״ז טו טר
 ובי׳ פ״ה ס״ק פ״ג כ: ג

רבינו הגנאל

ולרבינו משה, שב אלה עשה
 שאני פ״י, לא עשה הקביר
 למיטבא ובלט מלשון פסח,
 אלא עש כוח להודי ולמי
 שלא היה ברך הורקה ובלט
 ולא עשה פסח, ולא עבר
 המיטבא אלא פסח ש״ע
 לבלט הפסח ויבלט עשה
 פסח שני, והוא שב אלה עשה
 שאני, לבלוט כן הוא זה,
 ולפיקן דחא בבון פסח שני,
 אבל לא כדלמיס ויצאנו בו
 דמין בציות וכבש עזר
 וקיל כבוד הכרית, ועזיל
 אכל לאו כבוד פסח שני,
 ואזיל הני כלוהי שב אלא
 עשה נצח, וכן סוף פסח
 האשה נפסחים ובהשארה פסח
 רבבות, והוא שב אלה עשה
 במויפיקן, פי זו המעשה
 בעקיצין דרשא הפרק הוא
 והוא שבכשן פסחים
 מהורום לפי שלא כבשן אלא
 למטבא, והיא אמר' לתלמידי
 היות דבר ושמואל חסידא
 הכא, כלומר הלה קישור היא
 וזכירא יגיע כמו צרות דרב
 ושמואל, כלר' רמי בבייקן
 היה פ״י, בנותן הודות לא
 הני יגיעים אלא בבורים הקשים
 אבל השאן פשוטים היו להם
 ולא היו צריכין לטרוח בן,
 פי אחר, והוא שבכשן
 פסחים, ונגע שרין לטריחין
 שהן חרין לקרייה לן טיבא
 למה שבכרית, האשה
 שבכשן ריקן בקרית וכלה
 ממה דין חרין לקרייה לן טיבא
 בה שרין אין מטבא נגע
 שבכרית, ואן קא מתקין
 בעקיצין יג מטבא, פי יג
 אמר, פי ס״ו כתיבא, ומפיקין
 עינין, פי רא רב ארא פי
 אהבה הוא לך אהבת
 לרבשכא כרבאלה שבואק, פי,
 בני אדום נגן כרבאלה
 ריהנואל, שאן דין כח
 ישראל להמכחט בו שהוא
 פריצות ומכא לרב בנות
 הניו דאמרי אישנן תון ברתן
 ארבך מאה זני שרין, פי
 המפסחן ואינו ממנה מרתח' וזו,
 רבי יוחנן הוא רבי אליהו דיהא
 קא אילן ויהא אשירי שאני
 אמר בו סלקן בנות ישראל
 אחיין מטבילה מסתכלין זו
 וכו', שלא מפני כל כלב א
 הירד או חמור או רב טבא,
 אל הקרע ע״פ אלא על ין,
 כלומר, כיוא דעין במקום אחי
 ואל חזיקי.

רב ניסים גאון

לפסחתם ולבית אבותם
 איש לא ישיב ליה קמל רביא
 אמרו שני דף וסו חן הרצין
 לומר אביו ואמו למת אביו
 עוד את אחיו והלא אין צריך
 להזכירו מפני שהיה למלך
 מאכיו ואמו זה שהכיר את
 אחיו לא לצורך צום אמר
 אלא ללמד על מה מצוה שאן
 לו קורבן נאמר שפורח לנו
 להמטא לו ולהתקטע בקבורתו
 כדרתא לאחיו אינו מיטבא
 אבל מטבא למת מצוה
 ונשפיקה שרין אחותו
 ושאלו עליה למת הרצין
 הכותב עוד להזכירו ולהאחר
 מה תלמוד וחשבוני כי הרצין
 להזכירו ללמד מפנה תוספת
 תלמוד שהניו אפי' אם היה
 הרצין שפוחא דתורתן וזו
 מה מצוה שפוחא דתורתן
 מה שיהיה מצוה עומד וטבא
 למת מצוה והתקע בו פי
 קיבדו ולפיקן הויכר הכותב
 את אחותו על שפוחא אחי
 למרזי כי הניו מטבא למת
 מצוה בוכן שאנו מתקטע
 למצוה אחרת והרצונו עוסק
 לרזא את בוכן שפוחא עוסק
 במוצאי יגיעה ותתקע בבת
 פסחה אם לא אהא ליטבא
 למת כי מה מצוה קרע בטל
 משמו רבי שהיה רחוק לישותן את פסח ולמילא את בנו כי חל ולאחריו לאחיותו הוא ראוי מיטבא אבל מיטבא למת מצוה
 ודרשין ליה תן ברך אחת לאביו ואביו הוא ראוי מיטבא למת מצוה ולאמו שאה היה הן גדול והוא נזיר לאחיו אינו מיטבא למת מצוה ולאחריו מה
 אינו מיטבא אבל מיטבא למת מצוה לאחיו שאה היה הן גדול והוא נזיר לאחיו אינו מיטבא אבל מיטבא למת מצוה ולאחריו מה

אין מיטבא אבל מיטבא למת מצוה לאחיו שאה היה הן גדול והוא נזיר לאחיו אינו מיטבא אבל מיטבא למת מצוה ולאחריו מה

לא יעמא אפי' עושה פסחו גרדא ולא' מהינע פשיטא ליה אמרת
 לא יעמא וי"ל דפירש"י דלא אחי עשה שאן זו כרת כטומאת
 קרובים ודחה עשה שיש זו כרת כגון עושה פסח וגם מילה שרין
 נה כרת ולא' החם דפרך על מעשה דיוסף הכהן מנח"ל (תלמודא)
 דהכא מיייר עושה פסחו למד
 וי"ל מדלא כילל גבי עושה פסחו
 כמו גבי אחרים מי שהיה נזיר
 וכן הדיוט דמעיךרל נקט נזיר
 למד ולא' נזיר וכן הדיוט וכו'
 ולא' מנח ליה ל(תלמודא) דהאי
 קרע עושה פסחו ולמול את בנו הו
 קרע כמו נזיר וי"ל אפי' אינו ענין
 נזיר דהא כתיב פסוקים אחרים
 דמטמא נמת מצוה מנהו ענין להוין
 לשמוע פסחו וכו', והשך מקולי
 מיישכ פירש"י דמיייר הכא דיש בו
 חסד גבי יוסף הכהן דע"כ אף
 עושה פסח גרדא אינו רשאי לעמא
 דאי פ"ד עושה פסח מטמא לקרובים.
 ולאחריו למה לו למימד דמטמא
 למת מצוה כיון דמטמא לקרובים
 אלמא עושה פסחו אינו מעלה עליו
 שום מומרא עי' א"כ פשטא דמטמא
 למת מצוה וכי מימא כלל מקום לא
 קרע דמטמא למת מצוה מפני שיש
 ג' קדושות נזיר וכן עושה פסח
 ועלום אימא לך דעושה פסח גרדא
 מטמא לקרובים אל היא דכא כבר
 שמיטין מלאכזיו ולכמו דלחאי נזיר
 וכ"ג לא מהני מידי למת מצוה א"כ
 ע"כ קראי לא אטעריכו אלא למעלה
 דפסח ולמה לו שפיעא דח' מטמא
 לקרובים כ"ש למת מצוה וכן
 דלאתרין קרע דלאמו לכהן הדיוט
 וזיר דמטמא למת מצוה אפי' דנמת
 קרע דמטמא לקרובים ולאטערין
 כנר ופסחין דקדושת אפי' דמשיי
 כנר דמעלה דמיר לא מהני מידי
 למת מצוה מלאכזיו ה"מ כהן דקדושו
 קדושת עלום ומשום היי טו לומר
 כי יט לו שמי דקדושות דעפי פסח
 ולכן לאטערין קרע אלא עיני פסח
 שקדושתו לפי שעה אש אהה ממיר
 לו לקרובים ה"ה למת מצוה מנכ"ש
 דמאי חזית ליתן לו קדושה טפי גבי
 מת מצוה יומר מן הקרובים. איין
 יט לפרש נקולר הגריתא מדמינא
 גרדא על ע"רשל נזיר ואח"כ נזיר
 וכן הדיוט ואח"כ נזיר וכ"ג וא"כ
 מסבאל יט לנו לומר כי (ש) דלחי
 מטמא לקרובים כמו נזיר ולכהן איין
 זרוק מעגמקן: למת וא' תעשה

שאני. ולא' נזיר וכו' קוס עשה הוא דעימא למת ומירך נזיר
 דקרע גלי לן דלאו דלא יעמא לא נלמרי גבי מת מצוה ולא נריש
 דאי"כ כל מקום דלמרי' שעשה דוחה ל"ת לקרי שב ואל תעשה וכו'
 והיאך קרי ליה דמיא אימא שאני דמיא דהתם לא נלמרי הללו
 ועוד דהא מילה וממדי ופסח דדחו שנת כדלמרי' פרק אלו
 דברים (פסחים דף סט:) אלא מקרי שפיר דמיא. אלא גרדא דמניר
 לא נמריין דמה למיר שכן ישנו בשאלה וכן מכהן מה לכהן שכן לאו
 שאני שום כול: ז"תים שבכשן במפריהן שהורום. פירש
 הקיבורים כיון דכענין בקרדה בטלים ממורת זו הנייא עומאה ולא
 היכא דאי"כ מיר האי דקאמר עלה שלא נכבשו אלא לתראה מה
 ולכן ענין לאו לכהן לאו לכהן ראוין לאכילה אלא ע"כ אהת
 כנישה בקרדה שלא נכבשו אלא למראה לומר מה שכבש העליון עמיהן לא כענין אלא להראות שהזימים נאים והדשים ומשום הכי טהורים. אבל
 כענין להיות ראוין לאכילה מעשה שיהי מתוקין בלתיא אכילה עמא: תלי"מ: מתיבא. יט מפרשין מלרסר שיכנות יט צנו
 שנקיים ומלרסר לוחן דוקא אלא לשון הרגל גמ' כמו תלסר (פולין מד:) וזו פשיט' ורש"י פי' ע"כ (א): וכן פשוטין פסחין וכו'. פירש
 וקטעום קטן עשיה למתך ולא נהירא" דהא פ' לולג הגול (פסח דף מב.) אמרי' קטן היודע לשמור מפילין אחיו חייב לקנות לו מפילין
 אלמא כשהגיע למתך דשייכי ביה מפילין חייב תפילין וכן נמי יט לחייבו יותר' מסממא מדלשכתן החם קטן היודע דלכר אכיו מלמדו
 מורה ופסוק רלשון של ק"ש וגרלא לר"מ דמיייר קטן שלל הגיע למתך ומיכו פיוטא דקמני ומיידין תתפלה הוה ר"י ר"ל דמיייר קטן
 שהגיע למתך דאין לא הגיע לא הוה לכו לחייבו תתפלה ולא נהירא דלס כן לא הוה לכו לחייבו תתפלה וכן פירש (פסחים דף עג.) דנשים
 וקטנים אינם פטורים אלא בשלל הגיע ואן יודע לשמור מפיליו ופי' ר"ת דודאי איינו הכל כענין שלל הגיע למתך ומיידין דקיימא קלי
 אנשים ועבדים לחוד אבל קטנים פטורים מכל וכל כיון דלא הגיע למתך ולא' א"כ אחאי תנא קטנים כהדי נשים ועבדים כיון דלוח שרין
 דפירשית וי"ל דכן דרך התנא לשנות יחד נשים ועבדים וקטנים שלל הגיעו למתך כמו' נשים ועבדים וקטנים פטורים מסוכה (פסחים דף מה:).
 חתלה

אבל מטמא הוא למת מצוה. והוא כבוד
 שב ואל תעשה שאני. דכרס רבים המירו לעקור דבר מורה
 מפני קייב ומפני כבוד הכרית היכא דלחי עוקר דבר נעמשה
 ליים אלא יושב במקומו והכר מורה נעקר מאליו כגון תקיעת שופר
 וי"ל שנת יושב בגלילות ודכוומיא וכו'
 טובא ציבתות (דף י: א) אבל מעקר
 דברים לא והלבוש כללוא עוקרו
 נעמשה ממח שהוא לוכשו. ועומאה
 גופיה שהמורה לכהן ולנזיר ליעמא
 למת מצוה דקא מעקר דברים מפני
 כבוד הכרית דלאו צל ואל תעשה
 הוא. היינו עומאה דלא גמרין ממיה
 דהתם ו' לאו כבוד הכרית הוא דמיי
 לא תעשה ידיה דמעיקרל כשנכח
 ל"מ דעומאה לא על מת מצוה נכתב
 כשם שלא נכתב על הקרובים אבל
 השתא אנדה ופסח לכל ישראל נאמר
 ואלל כבוד הכרית נעמא נלכות ע"כ
 היינו דמיימין אינה נדיום אלא
 נשיבנו מדחה המורה אבל כללוא
 דנעמשה דיו ידחה הוסיך בזהרמו:
 נדיוקין סוף. כל היו גדולים ככל
 גמלא של ד' סדרים אלא ונלמלא
 צני שלט. והאי מילמא נקט הכל
 משום דמיייר שמוקרים נפסח על
 קדושת השם ועד השתא אריי נמי
 נמי שמנה עלמו על קדושת השם
 לפשוט כללוא שבוק: האש פשוט
 ירק או יוספ שכשן עטריסין.
 מעשה הוא נעמ' עוקלין: טהורים.
 שמוקין זימים עם העליון כדי לחזון
 כן דהו לכו עליו ד' זימים להביא
 להם עומאה כדלמריין דהעור
 הירוטנו נלכות (ק) אסר נהיא עומאה
 על האוכל ולא חייב כענין דערפיהן
 כחומץ נעלה מורת יד מן העליון לפי
 שהנביאה מרקמתן ומרכתמן ואין
 רלשון שוב לחזון כהן: פיוט דרב
 ושמואל א"כ חוינא כהא. כלומר
 טעם המשניות הללו קשה עלי ככל
 הקושיות שהיו עני רנתי' מתקין
 כהן ככל הגמ': כפליס מפיכחא.
 ב"ג פנים יט ציבטי מעשה וברייתא.
 של שעה סדרים ומסכת עוקלין גס
 היא צי"ג פנים כגון משנה רבי וי'
 חייא ומשנת גר קפרל ולי ומנה דני
 ושמואל וכהי גמרין נמסכת נדרים
 (דף מה.) רבי ממני הלכתא צי"ג
 פנים: כרבנא. שם לגוש השב
 כמו פטישוין וכרבנאון (ומיאל ג):
 מסון מסון. לשון מתקין: ד' מאוס.
 ז' פעמים ז' מאות לומר השם
 גרס לי. לשון אחר מתון מתון לשון
 המתנה אש המתחיה מסהכר ז' מאות זו: כי קאפי חיויר.
 אושים לנשים: י' ויסמן. היי' מואר הלא דלמרי' כששכור את
 הפועלים (בי"מ דף פד.) שפירש דר' אבהו מעין שופריה וכו': עולי
 עין. מתוקלין מן העין שאניה שולעת כהן: שלא לרשא לון.
 ליהנות מלאכה דריוני: ברתני' נשים ועבדים וקטנים פטורים
 מק"ש. שהיא מ"ע שהזמן גרמא וק"י"ל דקדושין (דף טג.) דנשים
 פטורות מדאורייתא. ומפילין נמי מ"ע שהזמן גרמא דסבד לילה
 ושבת לאו זמן מפילין ניהוי: קטנים. אפי' קטן שהגיע למתך לא
 הטיילו על אכיו למחוי כג"ש לפי שאינו מתי' חמדי כשמגיע עמ' ק"ש:
 ומן

מסורת הש"ס

א) ע"י ע"פ בית כ"ד ד"ה אלה
 וחרסו עומאה: ד"ה אלה יט
 ציבתות: ט' עררי' וטבול.
 ב) עומאה דר. גמ' עוקלין וכו'.
 ג) סדר' א) סדרות פ"ד משנה א'.
 ד) עוקלין פ"ד משנה ב' (ע"י
 ר"י ספר קו: ודע' דהתפתח
 ט) ופי' נזיר חיים כגון
 כרבנא דהעמלא שאן ש"ל
 נטת מילא להמכחט בו שאו
 פריצות ויפול דנרן סדרה.
 ז) ר"מ דר. ג' (ל הפסח)
 ז' ופי' א) ופי' ע"פ בית כד דר.
 ח) ופי' כ"ה: ט' ונסתמין וכו'.
 י) ומפסחי פירש' כפני עוקלין
 ט' ופי' ר"ה העמית (ו'
 י) ומפסחי וכו'. ט' (ויעריין)
 ט' ופי' ר"ה מ"ז. ט' ופי' ר"ה
 ר"ה ע"פ ק"ש. ד"ה מפרסר וי"ל
 ע"פ ר"ה צני ק"ש: ד"ה
 מילת ודע' וסוף משולן ד"ה
 ד"ה מפרסר וי"ל מלרסר.

תורה אור השלם

1. כן פירש יוסף בן פרץ עליו
 עין בנות עקרתו עליו שור.
 כראשית סוף טב
 2. דהמלאך התהלך אחי מלאך
 ודק' יצחק ודא הערים הרבא
 נדה שני ודא אחי אברהם
 ויראק וירי וירב קרב
 הארץ:
 כראשית סוף טו

הגהות רב"ח

ב) גם לך מקמיה מר מיל
 הכי רבי כל דלא אמר ביה
 מעשה עשה קמיה דמי ר' יחי
 קמי' הינו משום דרבי יחי
 מסתכלי ביה ושרי קמי' עמא
 כשאמתי' מר' ר' יחי עמא
 אלא לא אמר' ל' לך את המעשה
 מר ר' יחי עמא ר' יחי עמא
 עומא מקמ' אל ענין ג.
 רלמ' אמר' דהתפתח ע"כ
 כנענעל ויקטל ל' עיניה חזון
 וכן צדק דף קח. אמר ל' ל' דל'
 ל' מי: (ג) רש"י דר' טב ואל'
 תפשעו ירו' דהתם ל' עיניו
 כתר הכרית וכו' נלכות פ"ד
 ה"ט דלמריין:

גליון הש"ס

ג' ב' בן גדול היה רבלי כו'
 ויחש' בו. פי' חן פסוקי ק'
 ע"כ ד"ה אל חלן:

מוסף תוספות

א כתיב' יריש כתב. ואין
 ב כתיב' יריש יקבד במדיין
 וכו'. ב כתיב' יריש כתב.
 ג לתיב' יריש מורה מסתבא.
 ד כתיב' יריש כתב. שלא
 הגיעו להיעין עטריסין
 כתיב'.

מוסף רש"י

הובא בסוף הסכת

רב ניסים גאון

לעין בהם מדרך דעתיא היה
 עולה על לבנו כי בהזכירא את
 האב שמעשלו לבלעל מכולם
 והוא עם הבנים הייבוס
 ככתבנו לא היה צריך להזכיר
 את השאר והיינו אומרים את
 הכותב הכותב מליטבא אלא
 שהוא עיקר מכולם כל כסין
 לשאר קרובין שהם פחותין
 משנו אלה היינו ידועין מה
 צריך אלה לו להזכיר אלה
 והוא ודאוחתנו ד' השיעור
 קבלה ב' הפסחים שיכירום
 ויירשומו ואמרו כי לאביו
 ולחמו שאן הרבר להזכיר את
 שמו אפי' שהיה חסדו
 אחי מן אל הינו לרמין משנו
 חברי לו שכל אחי חכם יט
 לו שפלה מירחתי לו ואיה
 כמברו שפיהו ערוין כן ואיה
 שבנו מירוש אחריו לוח אתר
 האם רחמי' על יחי' והיון על
 דאב ספיר שהיא דאי אוקר
 ואביו אינו רדא אלא חסד
 שאשכ' שתנתי אמו ומתי'
 לזנונים וירחה זה הבן חסד
 אחי וחלמי' ובלטן

הרצין לומר לאביו ולאמו ואתא בכסתא בדר בתר כהן גדול וזיר אין מטבאן לקרובין וכו' (פסח דף עג.) לאביו ולאמו לפי לי צריכא
 דאי כתב חכמינו אמו היה אמינו ר"ה טעמא דלא מיטבא ליה מישום חזקה בבלמא הוא אבא אמר (היא) ודאי ילדתיא ליטבא
 לה יאי כתב חכמינו אמו היה אמינו אבא היה דלא מיטבא ליה ולא אולי ודעה בתרה אבל אביו כיון דאמר חכמינו (והוצי' א)

Torah-Box.com
 diffusion du judaïsme aux francophones